

KLIMARISIKO OG OMSTILLING I EKSPORTINDUSTRIEN

7. November 2019

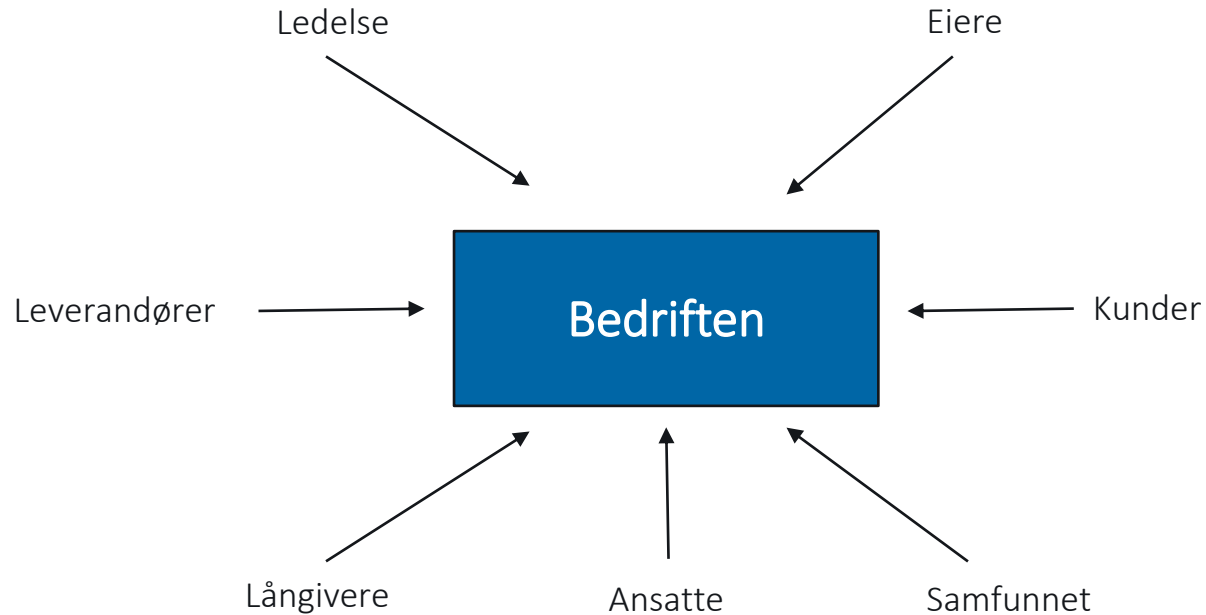
Håvard Moe

Konserndirektør Elkem Technology / Leder styringsgruppen for Prosess21

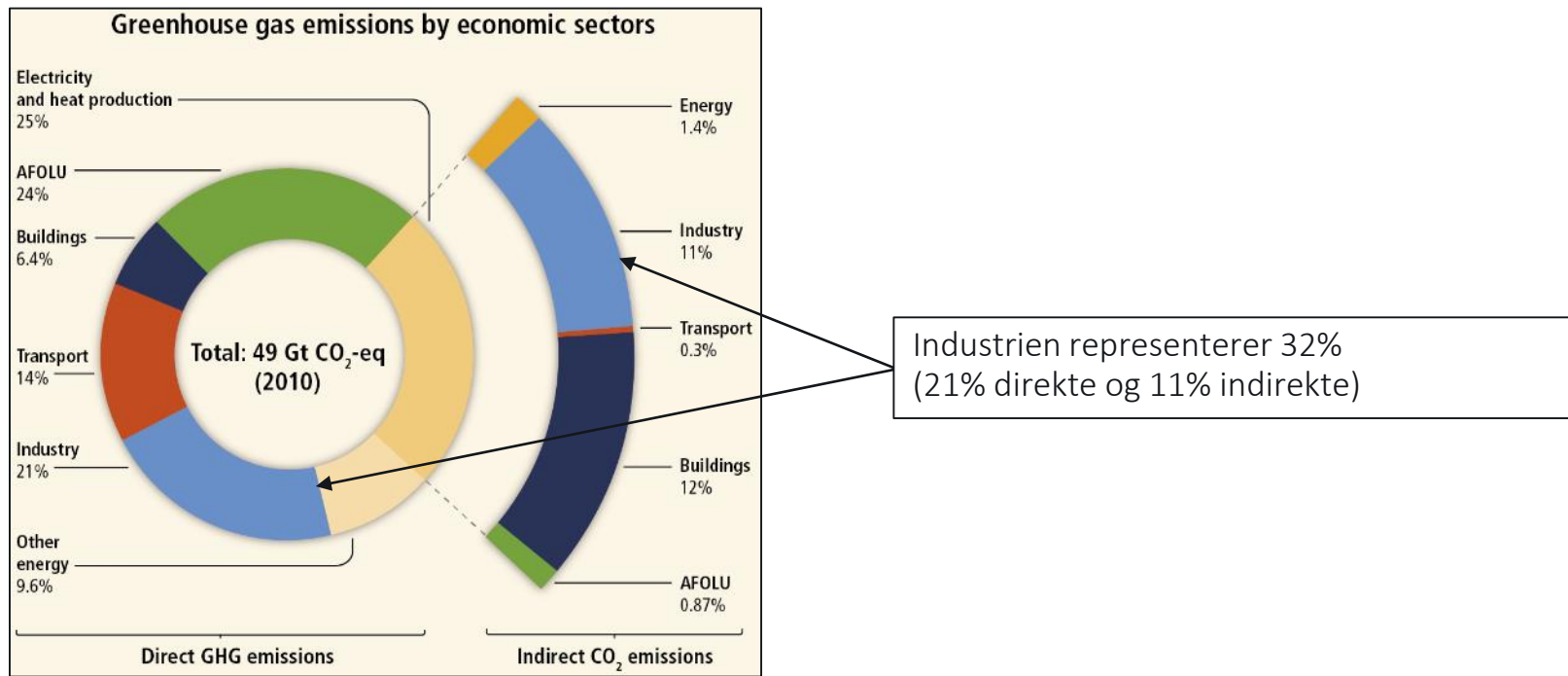

Klimarisiko fra et bedriftsøkonomisk perspektiv

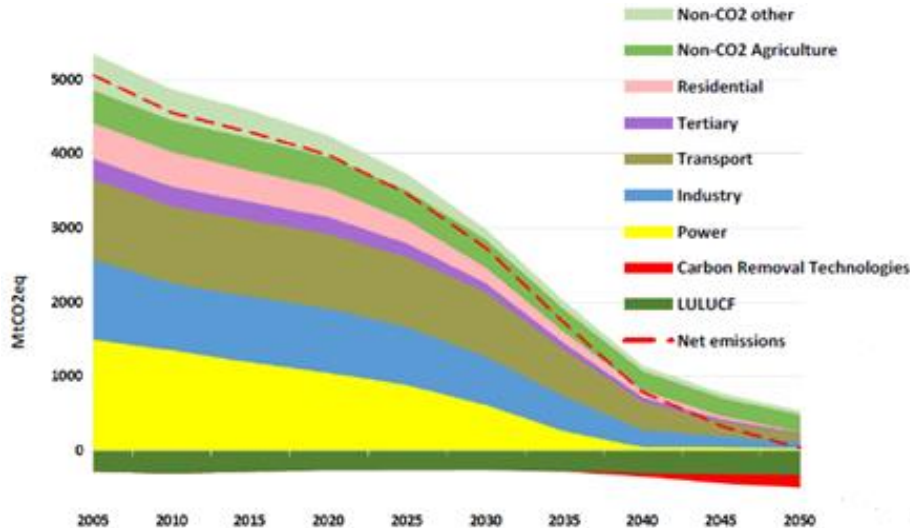

Globale CO₂ utslipp per økonomisk sektor

Prosessindustrien i Norge påvirkes av rammebetingelser i EU

- Europeisk utslippsprofil i et 1,5°C scenario

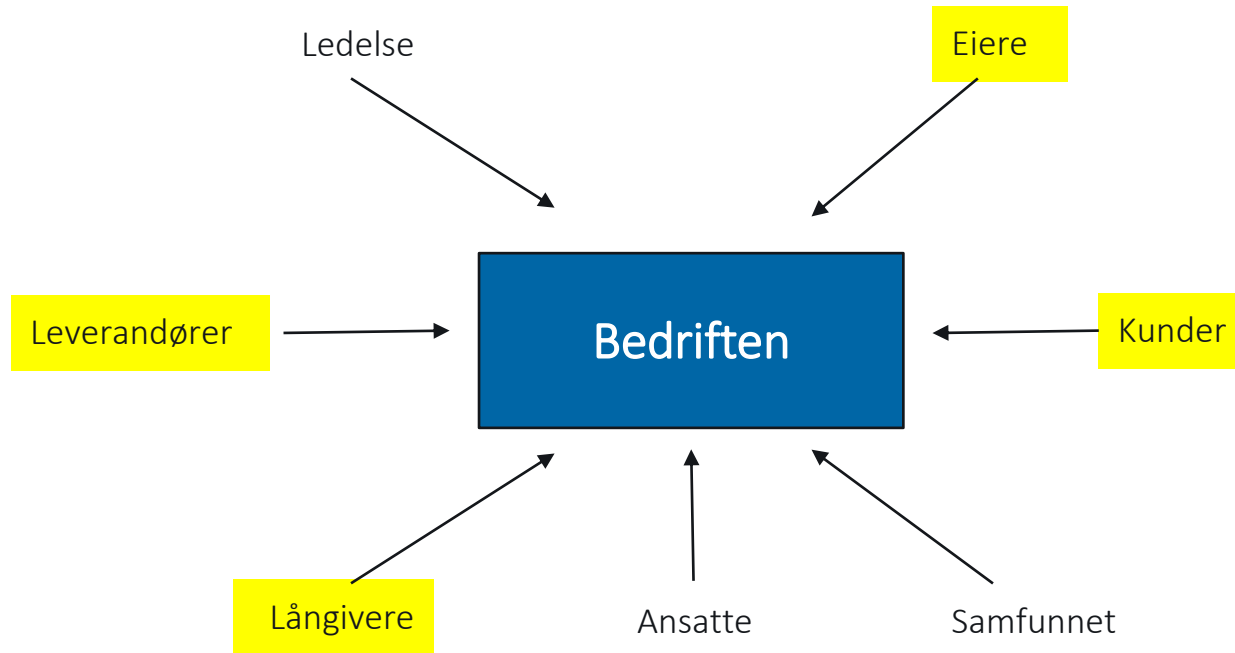

Et lavutslippssamfunn krever:

- Nye løsninger og produkter
- Nye produksjonsprosesser
- Stor grad av teknologiutvikling og innovasjon
- Finansiering av kontantstrømmen forbundet med omstillingen

Kilde: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_en.pdf

Interessenter som industrien tradisjonelt ikke har forbundet med klimarisiko og behov for omstilling

Kunder og leverandører

Fra endring i kjøpsmønstre og logistikk som følge av klimaendringer til endret adferd for å motvirke klimaendringer

PRODUKT OG KUNDEKRAV

Eksempler på endringer i produktkrav og kjøpsmønstre:

- Europeiske krav:
  - EU med klimakrav til drivstoff
  - EUs nye kommisjonspresident Ursula von der Leyen setter klima i høysetet og vil sannsynligvis stille nye krav til framtidens produkter
- Nasjonale krav:
  - Regjeringen vurderer å stille krav til klimagassutslipp fra materialer i bygg i TEK2020
- Kunde / konsumenter
  - Statsbygg: Klimagassregnskap + stål og betong
  - De store endringene hos eksportbedriftene kommer når nye regulatoriske krav kombineres med økt bevissthet hos sluttbruker og endret forbrukeradferd

LEVERANDØRER

Eksempel på endret logistikkmønster og råvaretilgang

Kilde: <https://www.climatechangenews.com/2017/03/16/port-amsterdam-set-coal-free-2030/>

Bilde: Pic: Flickr/Marcel Oosterwijk

Eiere og långivere

Markant økt fokus på klimarisiko fra eiere og långivere de siste 3 år

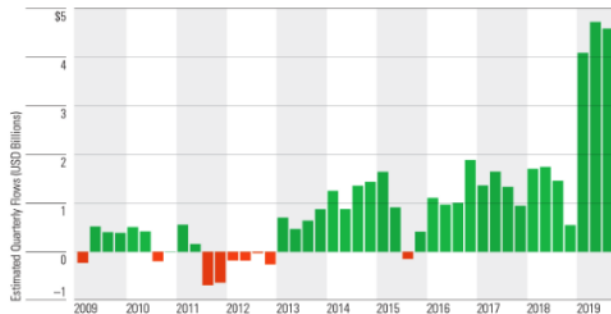
EIERE OG LÅNGIVERE

SUSTAINABILITY MATTERS

Sustainable Investing Interest Translating Into Actual Investments

We've seen record ESG fund flows so far in 2019.

Exhibit 1 Quarterly Estimated ESG Flows

Source: Morningstar Direct. Data as of 9/2019. Includes ESG Integration, Impact, and Sustainable Sector funds as defined in Sustainable Funds U.S. Landscape Report, 2018. Includes funds that have been liquidated; does not include funds of funds.

Kilder: <https://www.morningstar.com/articles/952254/sustainable-investing-interest-translating-into-actual-investments>
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190618-sustainable-finance-teg-report-taxonomy_en.pdf

INDIKATORER / KPIER

Typiske indikatorer ved vurdering selskaper:

- Åpenhet vedrørende selskapets klimarisiko
- Andel bærekraftige produkter i selskapets portefølje målt i årlig omsetning
- Karbonintensitet målt mot industrisektorens median
- Trend for karbonintensitet (økende / synkende)

Observasjoner fra arbeidet i Prosess21

- Stor forskjell i bevissthet og forståelse hos de enkelte prosessindustribedriftene i Norge.
- Endringene i forbrukeradferd, regelverk og fokus hos eiere og investorer vil komme mye raskere enn det man forventet for 2-3 år siden.
- Omstillingen til lavutslippssamfunnet gir store muligheter for norsk eksportindustri, men det forutsetter at hvert enkelt selskap kontinuerlig utvikler sin produkt og tjenesteportefølje, etablerer gode systemer for måling og forbedring av selskapets karbonintensitet og holder seg oppdatert på framtidige endringer i nasjonale og internasjonale regelverk.

DELIVERING YOUR POTENTIAL

